

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opraviništvo, na katero naj se blagovoljlo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Srbije nij še poročila o tistej veliki odločilni bitki pri Knjaževcu ali pri Zaječaru, katero vsi turški viri in tudi vsa vojna položja od dneva do dneva uže prorokujejo in o kojeh se mora po vsem preračunani tudi pričakovati. To se ve, da mi tu daleč gori ne moremo vedeti planov in črtežev niti generala Černjajeva, niti ne znamo prav gotovo do kje so prišli uže Turki in kako so močni. Vojni črteži se skrivajo in le dogodki nas bodo podučili, kako reči denes stoji. Vsakako pa je situacija tako zgostena in dosiljena, da more vsak dan in vsak trenotek prinesiti nam veliko odločbo. Turki imajo malo denarja in malo vse priprave, dolgo ne morejo čakati, oni morajo poskušati Srbe premagati v glavni bitki; na to sigurno tudi Angleži in vsi turkoljubi silijo. Ker dosedaj nijso uže pri Knjaževcu ali Zaječaru bitve ponudili, vidno je, da so se bali. Dolgo pa odlašati ne morejo in ne smejo, ker sigurno tudi v Carigradu čakati ne morejo.

Iz Belgrada je magjarski „Nemzeti Hirlap“ po konzulskej depeši poročati, da je turška vojska, ki je marširala te dni proti Knjaževcu 60.000 mož močna. Ona, ki preti Zaječaru pod Osman-pašem pa bode do 42.000 mož koncentrirana. —

Sloveči ruski general Fadejev je z dvema drugima višjima častnikoma v Belgrad prišel in baje odrine na Drino.

Iz Cetinja se tudi poroča 2. avgusta, da je Muktar-paša pobegnil v Trebinje. Črnogorci ga zdaj pazijo tam in so mu založili pota in izhode. Muktar je sam lahko ranjen. Črnogorci streljajo zdaj na turško tvrdojavo Bilek s tistimi kanoni, katere so zadnjič v Vrbici ali Vučjem dolu od Turkov dobili. Tudi iz Carigrada se oficijalno potrjuje od turške strani, da je Muktar pobit bil, da si le sramežljivo, češ, da je Črnogorcev preveč bilo, a Turki ne zbrani.

Na Donavi, katera teče ob bojišči, razgrinjajo se podobe tudi najnavadnemu človeku tako grozovitne, da ko bi imel železne čutnice, ne bi mogel ni spati niti jesti več dni. Po dvanajst in še več mrtvih in krvavih trupel vidi se deloma po Timoku proti Donavi, deloma po Donavi plavati. Na necem kraji obrežja Timoka blizu izliva v Donavo bila so mrtva trupla nakopičena in polno gavranov okolu njih, več sto trupel je bilo prav nagih, ravno tako veliko brezglavnih, ona pa katera so imela glave, bila so grdo razmesarjena in posamezne glave razpostavljene so bile na obrežji. Turško ravnanje je vsakako nezaslišano, po vsacem boji zakopljejo svoje mrtve, Srbe pa puste na zemlji ležati ter jim odsekajo glave, katere se vé da junaško soboj odnesó, truplo pak ostane, hrana tičem. Uže večkrat je odposlal Lješanin parlamentarja prosit, naj tudi srbske mrtve pokopljejo ali pa vsaj puste, da jih Srbi pokopljejo. Osman-paša in celo fino izobraženi Fazli-paša odgo-

vorila sta, da je taka turška šega, in da ne mislita nikakor drugače ravnati, ker bi Turki vsak jednak ukaz nevoljno sprejeli. Taki so ti prijatelji naših nemškutarjev.

Rusija in Slovanstvo.

Znan je izrek ruskega učenjaka, da Rusija družim neruskim Slovanom uže s tem veliko koristi, ka je in živi. Nikoli se to nij lepše videlo nego zdaj. Zdaj vsak ve, da ako Srbi jedno veliko bitko izgube, poreče Rus Turku: do sem, zdaj pa ven in mir! Ko bi pa Rusije ne bilo! Dandenes posebno, ko magjarizem vlada pri nas, bila bi izgubljena bitka Srbom drugo Kosovo. A sedaj ne bode. Čujmo, kako piše ruski „Golos“ o tej misli:

„Vsak iz mej nas je dandenes prepričan, da bode nam božja previdnost prej ali kasneje važno nalogo podelila, zaradi tega se moremo na njo pripravljati. Ko se je Italija zjediniła ploskasa je Evropa — ko se je Nemčija zjediniła gledala je Evropa mirno. Dolžnost jej bode, da se pri uresničevanju slovanske konfederacije ne straši, temuč nasprotno, da bode polna občutkov spoštovanja za izvrševanje historične dolžnosti velicega ruskega naroda. V tem oziru nij nobenega dvoma in noben, ki neče kaznovan biti, ne sme pozabiti te okoliščine. Rusija je od zgodvine bodočnosti za osodo svojih jugoslovanskih bratov po svojej historičnej tradiciji odgovorna in mora svojo nalogo izvesti. Evropa je polna velicega sovraštva proti

Listek.

Čast in sramota.

(Novela iz družinskega, večernega življenja ljubljanskega. Spisal Ogrinec.)

V.

(Dalje.)

Komaj izprazni prvi kozarec, obrne se njegova pozornost do sijajno nališpane, globoko razgaljene, slovite ljubljanske gospe v temnem, atlasovem krilu. Pripelje jo Česelj in vsedši se ž njo k mizi zraven Svitana pozove dve čaši limonade.

„Da, pravim vam gospod Česelj: najmičnejša je ona!“ reče gospa proti Česlju, kar še bolj izpodbode Svitanoovo pozornost.

„A nij taka reč ne! Malo mlada, malo zala in nova na ljubljanskem plesišču — to mika“ meni Česelj.

„O le molčite; saj je skoraj ne pustite iz rok,“ ugovarja očita je gospa.

„Ej pač; ali to je le muha moja nocoj. Milostiva gospa poznate to!“

„O jaz poznam, da vi — vi! A res čegav in od kod pa je ta novi vaš plamenček? in njeno ime? če smem vprašati?“

„Njen oče železniški uradnik še le dobro pol leta v Ljubljani. Brüll po imenu. Prišel je iz gornjega Avstrijskega. Gospodičini je ime Olga.“

„Lejte, kako dobro in na tanko veste uže vse to! Ná, na, vaša lepa Olga — glejte jo tu z mojim Adolfom! O ta mladikovec, saj pravim!“ rekoč namiguje proti vходу, kjer na strani nežnopoltnega, še golobradega nekaj zoprno rejenega mladeniča seda na stol. Na migljaj je Česelj na nogah in gospé poprosivši oproščenja tam pri Olgi.

„Dolfi, Dolfi! kako le kar goriš! Ti si preburen. Ne, ne takoj piti, počaki, da se ti malo poleže kri,“ opominja mati zdaj k njej prisedlega sina.

„A, mamá! s tacim dekletom se mora plesati. Pravim ti mama, to je mična! In le kako rada pleše z manoj! Gotovo, da je nekoliko uže zaljubljena v mene. Ali si kaj pazila na njo?“

„Videla sem jo, in uže sem vse izvedela o njej.“

„Česelj me je predstavil njej in obljubil, da uže jutri me popelje k njej na obiskanje!“

„Pojdi Adolf! Ti vendar ne boš —“

„Česelj je vsakdanji gost pri njej, uže

kakor doma! Zagotovil mi je, da njeni starši, zlasti mati zelo rada sprejema obiskovalce iz boljših hiš, da je izvrstna zabava tam, da je pa njemu zdaj še posebno veliko na tem, da še kacega družega svojega prijatelja vpelje tjakaj.“

„O vi poredni tički! A čegavi sta oni mladi dve v modrih krilih, s katerima si toliko plesal uže poprej?“

„Dr. J—novi hčeri. Zali in ljubeznivi jeli? Meni sta prav, prav zelo všeč, pa tudi sami me imata strašno radi obe. Kolikrat — tega, mama, ti nijsem še povedal — kolikrat sem uže v njejnem stanovanji bil in kako dobro se zabaval ž njima.“

„Verjamem. Dekleta imajo rade tebe, ker si brdek dečko. Nū, saj pravim: ti vsem gospodičinam zmešaš še glave!“

Na te gospine besede, izrečene z neko posebno dobrodejnostjo, pripelje Česelj noter Olgo in predstavši jo gospé prisede ž njo.

Svitana na svojem sedeži je v zadregi. Ne maréč, da bi Olga vedela o tukajšnji pričujočnosti njegovej, umakne stol in obrne se z obrazom na nasprotno stran. In tu pri sedenju mizi nenadoma zagleda malo družbico, katero je doslej popolnem preziral, ki pa

Rusiji in skuša to še bolj dokazati z zatiranjem naših slovanskih bratov in nas s tem še bolj ponižati — naša dolžnost je tedaj, nobenih žrtev ustrašiti se in proti temu delati.“

Še bolj odločno zahtevajo druge novine od ruske vlade, da Slovanov ne pusti tako, da je celo uže greh če slovanska Rusija pusti svoje brate v jugu boriti se proti divjemu nekrstu.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. avgusta.

Na **Hrvatskem** je začela hrvatska narodna (!) vlada zapirati Srbe v Pakracu in Belovaru in jih bode še naprej najbrž. Dolženi so veleizdaje kakor Miletič in Kasapi-novič. Magjarski lovorji v zatvaranju dobljeni zagrebškim vladnim Hrvatom niso spati dali. In „neodvisni“ Obzor niti ne kara tega smešnega posnemanja Magjarov na Hrvatskem. To je čudno in Hrvatom ne dela česti ter jim bode sigurno škodovalo. Sploh ozbiljnost situacije nij našla na Hrvatskem pravih mož. Škoda za nje, pa žalibog tudi za nas. Srbi so drugi.

Vnanje države.

„N. W. T.“ piše: **Rumunija** je sklenila, da bode Turčiji postavila obrok do katerega naj odgovori ali sprejme njene terjatve. Ob enem se vojne priprave nadaljujejo v Rumuniji in se je zopet več baterij na mejo postavilo. Turki so pod veliteljstvom Moullapaše baje 6000 mož na rumunsko mejo postavili.

Italijanski ministerski predsednik Depretis je pri banketu v Genovi 1. t. m. izrazil svoje veselje nad tem, da je bil italijanski kraljevič Humbert na ruskem dvoru v Peterburgu tako prijazno sprejet.

Dopisi.

Iz Brd na Goriškem 3. avgusta [Izv. dop.] Slednjič po toliko letnem hiranju, je Kviščanska čitalnica zopet zdramila se. Od prve in zadnje „Besede“, ki jo je imela ta čitalnica pri svoji osnovi l. 1473. nij bilo slišati, je-li čitalnica živi ali ne. Le o začetku vsacega leta se je slišalo o nekaterih volitvah v odbor. Letos je tudi nov odbor na krmilu, da gospodarji društveno premoženje (?), ki obstoji iz samih, čistih godcev, pri katerih po mojem mnenju,

je narodna zavest, le španjska vas. Ta odbor je letos preskrbel in delal za „Besedo“ v Biljani dne 16. p. m. kar se je tudi obistinilo. Povabljeni so bili tudi nekateri Goriški dijaki, ki so pri tej narodnej veselici z radostjo in veseljem sodelovali. Program „Besede“ je bil dobro in mično sestavljen in tudi — hvala komur hvala, graja komur graja — posamezne točke so se vrlo dobro vršile. Večina pesen se je morala ponavljati.

Mej „Besedo“ sem imel priliko opazovati naše brisko ljudstvo in marsikatero smešnico sem moral zabilježiti v moj dnevni zapisnik. Vsakdo je imel drugo mnenje; „Sior Toni“ pa je želel, da bi se govori v laškem ali furlanskem jeziku vršili in nij bilo ga sram to javiti. Revče ubogo ne vé, da ga je mati slovenska rodila in na slovenskih prsih dojila? Oh, kedaj prihaje v naše Brda luč narodne zavesti in zlate slobode!?

Pri tej „Besedi“ bila sta dva govora. Prvega je rešil preblagorodni in veleučeni gospod F. Kuralt, učitelj kmetske šole. Izrekli moram v imenu vseh soudeležencev najtoplejšo zahvalo za trud in žrtev, ki je on oni dan postavil na slovenski, narodni žrtvenik. Ker on nij bil znan po Brdih, se je, ko je dobil od Biljanskega županstva list, v katerem je bil naprošen v Biljani govoriti, informiral in povpraševal je Briske rodoljube, s čim se Brici bavijo; in ko mu je bilo naznanjeno, da se sadjem in vinorejo, sklenil je govoriti o sadjereji specialno o kupčiji sadja. Vinorejo je menda izpustil zaradi tega ker je uže gosp. prof. Povše tu nekaj o tej govoril. Se še jendokrat zahvalivši v imenu soudeležencev kličem preblagemu gospodu Kuraltu: Slava! Živel! Toda bodite tako uljudni in prijazni nas še večkrat obiskajte posebno o bedimskem času. Izrekamo vam uže zdaj najtoplejšo zahvalo. Na zdar!

Drugi govor je imel gosp. župan iz Medane. Da ima omenjeni gospod govorniško žilo, mi nij treba javiti, ker to je uže vsemu svetu znano in vsi se spominjamo taborja v Biljani, pri kojim je tudi on svojo moč pokazal in nas se svojim ognjenim govorom nenaravno navdušil za narodu svete reči. Da bi

se njegove besede uresničile, gotovo bi vsem Bricem postali bolji časi kot zdaj, ko tiči v duševnih sponah lahonstva vse naše tik laške meje bivajoče ljudstvo.

Odlični posestniki se dogovarjajo, da bi se združili gornji Brici z doljnimi in da bi napravili skupno čitalnico v Biljani. Naj da bog v to dobro srečo!

Prihodnjič, če vam bo ljubo še nekaj, še imam v torbici zanimivega, da vam pošljem, ali denes — basta. Brdski.

Banka „Slovenija“.

Izredni občni zbor delničarjev banke „Slovenije“ se je vršil 3. avgusta v navzočnosti 60 delničarjev, kateri so 772 delnic zastopali.

Ker podpredsednik Debevec zaradi bolehnosti nij mogel predsedovati, bil je po listkih Grasselli izvoljen za predsednika zbora.

Po izvršenih volitvah skrutinatorjev in podpisovalcev zapisnika, bere Jerič poročilo pregledovalnega odbora, ki je od zadnjega občnega zbora bil pooblaščen, da preiskuje bankino stanje. Odbor je našel, da se pravo premoženje banke ima k večjemu še na kacij 20.000 gld. ceniti. Ako hoče banka naprej delati, morajo se vse delnice popolnem vplačati; a tudi potem nij upati dobrega uspeha. Odbor tedaj nasvetuje: 1. popolno doplačanje na 2337 akcij, to je 90 gld. na vsako akcijo; eventualno 2. zavarovalnica naj se proda, ali stopi s kako drugo banko v zvezo, ali pa naj likvidira.

Dr. Bleiweis poudarja žalostno stanje banke „Slovenije“ in pride do sklepa, da se banka ne da več zdržati. Zarad vplačanja je občni glas, da bi tudi s tem banki ne bilo pomagano. Sicer pa jedni ne morejo plačati, drugi nečejo. Torej stavi nasvet: Občni zbor sklene likvidacijo banke „Slovenije“ in voli v ta namen odbor, kateremu se še posebej naloži, da stopi v dogovor s kako drugo banko, v prvej vrsti s „Slavijo“, ter jej proda celo kupčijo pod najboljšimi pogoji, katere je mogoče doseči.

Delničar Kljun govori proti nasvetu dr.

zdaj v prvem trenotji potegne vso njegovo pozornost ná-se.

Svitana zlasti zanimiva čista slovensčina. v katerej izključljivo se pomenkova rečena le iz treh oseb obstoječa družbica. Kmalu méni prav soditi, da stareja osoba je pač mati mlajih dveh zelo si podobnih po obrazi, kacega osemnajstletnega mladeniča in za kaki dve leti mlaje gospodičine, v belej tančičinej obleki z rudečimi trakovi preko nežnih nedrij in z modrim pasom okoli vitkega života. Zaradi te rodoljubnosti, s katero se ta mična gospodičina tako zavestno in očitno ponaša po zunanjih trobojnih znakih. še bolj pa po gladkej slovenskej besedi, ne more Svitan očesa več odtegniti od nje. In dalj ko jo gleda, bolj ga zanimlje, več sočutja se mu vzbuja do nje. Nekak samovlastni mik jej posnema iz milosijočih oči, z ljubozornih ličič in iz vsega njenega bitja, mik, kakoršnega do zdaj nij opazil še na nobenej, tudi najlepšej ženski ne, in ki ga kar siloma poteza k temu nepoznanemu dekletu. Tako pristrčna mu nikoli nij zdela se Olga! Nekaj mu pravi, da ta bi mu še več, ko samo nadomestovala ono nezvesto, nesrečno!

Kolika radost je torej Svitanu opazujočemu, da to njegovo vidno zanimanje budi

tudi uže deključino pozornost in jo spravlja v preljubeznivo zadrego! Neizrekljivo dobrodejno pa ga prešine, ko za iz nova oglaseče se godbe mična gospodičina skrivaj vprašujoč od strani pogleda po njem. V pričo tega izpodbudljivega znamenje in v dobri si svesti, da ne žali pristojnosti naprem njenemu mlademu tovarišu, nazivajočemu starejo osobo mater, torej bratu, ne nahaja več zapreke svojej skrivnej želji približati se ljubemu dekletu. Na prijazni pozdrav male družinice uljudno poprosi gospodičino plesat, in ona mu znatno zadovoljna poda nežno ročico.

Svitan s to svojo novo znanko uživa potem prav ugoden večer. Pleše veliko in jedino le ž njo prav na kljubo Olgi, katero Česelj in njegovi pajdaši popolnem si osvojivši jo zapored zaganjajo v divje-buren vrtinec. Neki neznan, pa tudi pomilujoč čut spreleta Svitanu kedarkoli jo srečevaje vidi, kako jej goré lica in oči plamičejo razvneto, razkošno strast, kajti nekaj mu na tihem pravi, da ta ogenj, ki ga jej nalašč tako kuri Česljeva druhal, popali uže kmalu nje nežno- in blagočutje, ter za vselej vpepeli njeno srečo.

To premišljevanje o prihodnjem osodi Olgini pa ne moti Svitanu, da se prav nežno spo-

prijazni se svojo ugodno plesalko in ima konci plesú sladko, tolažečo in zadostujočo zavest, vsled katere se najmenj ne kesa, da je obiskal „meščanski venec“.

Prihodnjega po polu dneva stoji Svitan v stanici pri oknu pa z ironično-tožnim čutom gleda tjakaj nasproti na cvetlice, katere je Olga nedavno še tako skrbno gleštala, ki pa zdaj nekaj časa sem tako zelo zanemarjene stojé. Ta žalostni pogled ga nehote spominja na njo samo, kako je ona prvotno bila tako dobra deključa, lepo cvetoča in ljubeča na skrivnem, kako je zdaj čedalje huje ž njo, kakor z njenimi neusmiljeno zapuščenimi ljubkami, cveticami.

„Kam pride še to zapeljano dekle?“

V tem vprašanji, katero v mislih zastavi sam sebi, zmoti ga drvit nepokoj, ki tedaj nastane v Olgini stanici. Svitan se hitro umakne v zakraj. Kar se odpre okno in črez-nj pogleda Česelj. Po nekaterih neslanih opombah o krasno dišečem cvetličji potegne se nazaj noter. Brž na to se čuje razuzdan vsklik iz Olginega grla. Tedaj Svitan radovedno pogledač iz svojega zakotja vidi Česlja hlastati in popenjati se za Olgo.

„Tako daleč uže!“ vzdihne Svitan, kakor

Bleiweisovem in skuša delničarje prepričati, da bi najbolje bilo akcije doplačati.

Dr. Bleweis se čudi Kljunu, da nasprotuje s tacimi razlogi, ki so na pesek zidani. Likvidacija je jedini pot, da vsaj kolikor toliko častno spravimo banko iz te obupne situacije; sicer pride končno do še bolj sramotnega konkursa.

Delničar Mih. Vošnjak podpira dr. Bleweisov predlog, isto tako delničar župnik Vesel, ki tudi pobija Kljunove razloge.

Pri glasovanju se je oddalo 772 glasov; proti doplačanju je bilo 562 glasov; za vplačevanje 210 glasov. Potem je bil sprejet dr. Bleweisov predlog s 589 proti 11 glasom.

V likvidacijski odbor so bili izvoljeni iz upravnega odbora: Debevec, Pakič, Potočnik, iz mej delničarji: Vilhar, Jerič in Šolmajer.

Poziv!

Do 10. avgusta t. l. treba prav natančno naznaniti dotičnemu odboru za Janežičevo svečanost v Celovcu gledé čč. gg. gostov iz Ljubljane in sicer:

Katero društvo zastopajo?

Koliko osob bode šlo?

Koliko jih ostane čez noč od 13. do 14. št. Jakobu?

Koliko jih ide v ponedeljek v Celovec?

Prosim tedaj najuljudneje, naj blagovolijo vsi tisti domoljubi, ki nameravajo udeležiti se omenjene svečanosti, oglasiti se pri meni v mojej pisarni, da mi bo potem mogoče zaželjene date tem preje objaviti na Koroško.

V Ljubljani, dné 4. avgusta 1876.

Franjo Ravnikar.

Domače stvari.

— (Iz Jarenine) pri Mariboru se nam piše: Umrl je tukaj 30. julija po dolgej pljučnej bolezni jurist graškega vseučilišča, Ferdinand Venger. Bil je pokojnik vrl narodnjak, vsem jako priljubljen in graškim, ter mariborskem Slovencem posebno znan po svojem lepem glasu, s katerim jih je pri veseljah slovenskih dijakov razveseljeval. Škoda za-nj in prijazen mu spomin. Sodili smo, da

bode steber slovenske domovine, a bog nam ga je vzel!

— (Iz mariborske okolice) se „Gosp.“ piše: Ker je c. kr. namestnija v Gradci terjala natančnejše srenjske račune od vseh srenjskih predstojnikov okolo Maribora, se je tudi Seidl ponižal in vendar jedenkrat račun napravil, pa le od pretečenega leta, od prejšnjih let pa nič. Račun se nam vidi kakor pri siromaku streha, brez slame, brez opek, namreč brez potrdil in po-botnic. Tudi je v račun vzeta neka „navidezna terjatev“, scheinbare Cassaforderung, 400 gld. To je za nas „prekūnšten“ račun. Uže v spomladi se je pripovedovalo, da je Kamška srenja 281 gld. v davkariji uže naprej dolžna. Teh krajcarjev ne najdemo v računu. Skoro teško verujemo, da bi g. Seidl uže naprej vzel 281 gld. Zelo bi nas razveselil, ko bi hotel kje povedati, ali je ta govorica resnica ali laž, da bi nam srce olajšal!

— (V Frauheimu) je bila nova cerkev 30. julija od knezoškofa v pričo 14 duhovnikov in više 3000 ljudi slovesno posvečena.

— (Strela) ubila je pri Paki na Štajerskem gospodarja Kozelnika, po domače Napotnika, v Skornem; nesrečnež je na svojej njivi žito nalagal in potem mej bliskanjem mislil na dom bežati, ali mej tem ga je strela dohitela in ubila.

— (U mor.) V Črnomgrob pri Loki našli so 26. p. m. šestdesetletnega mlinarja in posestnika J. Zihrla mrtvega v potočicu s teško rano na glavi. Ker je ubiti pred nekoliko dnevi podal se od doma kupovat živino vzemši, soboj več denarja, katerega potem nij bilo najti pri njem, sumili so takoj, da se je zgodilo tu hudo-delstvo, in sodnija je tudi uže necega jako sumljivega potepuha dela v preiskovalni zapor.

— (U mor.) Iz Rogatca se „Gosp.“ piše: Tukaj blizu imamo tudi vstaše, ali ne zoper Turke, ampak zoper tatove, pa ne hrvatske, ampak štajerske, ki celo faro sv. Roka vznemirujejo. Cela družba tatov šteje 12 dobro izurjenih uzmičev. Bilo je 15. jul., ko so k posestniku K. prišli na rop in mu blaga pobrali kolikor so ga nesti mogli. Posestnik nesrečo zapazivši, zgrabi za samokres ali pištolo in hiti za tatovi. Ko jih dojde, hoče

mej nje ustreliti, toda pištola mu ne pokne in v tem hipu ga tolovaji zgrabijo in ubijejo. To je v pol letu drugi umor. Imamo sicer v Rogatcu žandarjev, pa teh skoro nikoli nij nikder videti. Zato se moramo sami na lastne moči zanašati in se orožati, da si ohranimo imetje in življenje pred napadi drznih tolovajev!

— (Iz Radgone) se piše „Politiki“, da je je magjarski višji politični sodec prišel k ogersko-slovenskem učitelju v Belatincih g. Murkoviču in preiskal stanovanje njegovo, iskajoč „jugoslovanske veleizdaje“ in ogersko-slovenske agitacije. Našel nij nič. Kaj tudi saj ogerski Slovenci se niti ganiti ne smejo. Murkovič je štajerski Slovenec in rodoljub, to je vsa njegova „veleizdaja.“

— (Veliko goriških rodoljubov) želi, da bi „Sovodnjiški veselični odbor“ pri-skrbel v Merni jednako „Besedo“ z enakim programom, kakor je bila v Sovodnjah dne 30. pr. m. in sicer če mogoče še ta mesec.

T. J. v imenu več družih.

— (Letina na Goriškem) ne kaže kakor piše „Kmetovalec“ letos nič kaj dobro. Trta je skoro povsod obilo zarodila, toda pomladanski mraz, neprestano deževje, siana in jednaki neugodni vplivi so zakrivili, da se je zarod v nekaterih krajih za polovico, v družih še več, na Kanalskem skoro čistoma pozgubil. Jedini Brici, bodo imeli če mine poletje brez osodepolnega zrnja, še precej lepo trgateg. Sè sadjem je jednaka: na Tolminkem in Kanalskem ga nij skoro nič, v Goriškej okolici in na Vipavskej strani prav malo. Za to nema zdaj kmetovalec iz česa krajcar skovati in teška se mu godi zarad plačila dav-dov in doklad, katere treba na vse strani odrajtavati. Tudi sviloreja nij dala letos skoro nobenega dohodka; pomladanski mraz in mo-krota sta menda vse pobrala. Zato se nam je kaj čudno zdelo, ko smo videli nedavno v Bovcu pri gosp. Huber-ju in v Sedlu pri gosp. Cuš-u najlepšo domačo galetu obirati, ki se je večinoma po prav spodobnej ceni za seme prodala. V najmrzlejših krajih najlepši pri-delek! Žita so se pri letošnjih neugodnih vremenih skoro povsod na Goriškem še za-dosta dobro obnesla. Snopja je sicer malo,

odgovarjaje si na prejšnjo vprašanje, in zopet sočutno pristavi:

„Kam pride še z Olgo?“

Druzega jutra hud mráz popari vse njene cvetlice, da vele in medle povesijo vršiče in vsahné.

VI.

Kar je bil slutil Svitani in se bal, to je na tanko izpolnilo se: Olga je po neutrudljivem, materinem prigovarjanju in strašenju, pa po očetovem hudournem pritisku jela omagovati v ljubezni do njega. Vest jej sicer iz prva še in še zabrača misel na blazega prijatelja in ljubitelja, ali Česljev nasledujoči šepet jej skoraj omami tudi ta notranji, dobri glas, da Olga potem sama ne vé kedaj in kako popolnem pozabila na Svitana. Potem pa gre naglo, kajti po spolzlem potu in navzdol se naglo pelja!

Kar je bil Česelj uglasil si pot do Brüllove družine, bil je iz početka le sam pa gotovo vsakdanji jej gost, in ugajal je dobro. Zato mu nij treba bogvè kako duhovite nadarjenosti, s katero bi se postavljaj. Berta ima uže neizmerno veselje nad njim, da sploh le prihaja; njegove proste čenčarije pa so

jej prava krasna zabava. Saj, kar je jedino si želela, to je s Česljem zdaj prišlo v poprej pusto, samujočo družino: kaj več življenja namreč in potem pa tudi kaj uponosnega razgleda. Olgi je Česljeva družina čedalje povšečnejša, in Robert na krat nekaj malomarno pušča tem rečem svoj pot.

Tako sprejeman in neoviran bliža se Česelj hitroma svojemu pravemu smotru, kateri jedini je privabil ga k Brüllovim, in kateri, kakor hitro dosežen, kaže Česlju nastopiti pot pa nazaj. Ali kako započeti, da pojde vračevanje bolj z lepa izpod rok? To zastavico ima on kmalu uganeno.

Začne na svoje stroške voditi Brüllove po krčmah, po večernih veseljah in zabavljicah in največ po svojih privajenih krožičih, pa kjerkoli skrbno skuša, da tega in tega svojih znancev in prijateljev predstavi in pri-poroči svojim gostom, polagoma pa tudi uže katerega k njim vpelje v hišo. Tako se vsi trije Brüllovi prav povoljno imevajo poleg plačujočega Česlja in v kratkem pridobé tudi še lepo število njim — prav za prav Olgi — prijaznih čestilcev, mej katerimi tudi uže nekoliko osabljenih junakov. Tako pride, da

od dne do dne večja, različnopanožnih veseljakov druhal obkrijava Olgo kjerkoli, po javnih prostoriščih, kakor doma; da jej zmirom mrzleji tovariš postaja pa Česelj. Olga sama se kaj ne zmeni za to, ker njeno hrepenenje nekaj časa sem uže velja družemu izmed mnogih, necemu malemu, rudečenosemu sinu Marsovega, sabljujočemu pri Huynovem polku; ali matere Berte se polasti bolesten nemir vsakrat, kedar si zmisli na čedalje ravnodušneje in malomarnejše vedenje svojega izvoljenega zeta. Večkrat torej hoče uže opomniti ga na to, ali vsakrat se jej zazdi, da sodi krivično in da utegne svojim očitanjem žaliti ali še celo odvrniti si nedolžnega. In morda bi bila še dalj prenašala ta bridki dvom v srce, da nij zdaj proti koncu predpusta ne-zaupnosti sum iz nova izdramil tudi Roberta, ki ravno v tej zadevi vsak dan osorneje poprijemlje Berto.

Necega po polu dne torej, ko Česelj po presledku celih treh dni pride na obiskanje, povabi ga Berta k sebi na zofo pa s pomenljivim obrazem pravi, da mu ima nekaj važnega poročiti.

(Dalje prih.)

a zrnje je lepo in bogato. Turšica se je zelo zakesnila, vendar če jo morda na gorske strani ne preplasi prezgodnja zima, katera bi utegnila letos tudi ajdo prehiteti, — obeta v obče lep in obilen pridelek. O krompirju, kojega bo še precej dosta, ugibajo mnogi, da utegne letos vsled tolike vlažnosti gnjiti, mogoče pa tudi, da ne; — vsaj imamo zdaj prav ugodno, suho vreme; na Vipavske strani začenja že presuho postajati. Toča nam je do zdaj še prizanesla — samo Srednji Log in Strmec na Predelu sta bila nedavno prav hudo zadeta. Pobralla je ondašnjemu, uže tako siromašnemu prebivalstvu skoro vse pičle pridelke — krompir in posebno fižol.

Razne vesti.

* (Magjar-Turek.) Poroča se, da je od Črnogorcev ujeti Osman-paša Magjar in se prav za prav zove Farkaš. Osman paša vojeval je leta 1848/49 pri honvedih in takrat je magjariziral svoje švabsko ime „Wolf“ v „Farkaš“ bil je takrat pod poveljem Bema in avanziral za nadporočnika. S slovečim generalom šel je tudi on na Turško in postal tamkejski muzelman. Znanje mnogih jezikov, pomagalo mu je do službe za učiteja v vojaški akademiji v Carigradu. V krimskejski vojni avanziral je za bala in postal dopisnik mej turško, angleško in francosko armado. Po dokončanejsi vojni postal je paša. Zdaj je zaslužil, da bi mu Črnogorci za dvakratno renegatsvo dali — plačilo.

* (Uboštvo v Londonu.) Angleški list „Times“ naznanja, da je v Londonu 77.000 revnih, katerim more London vsak dan pomagati in živeti jih. Pred tremi leti jih je bilo 20.000 več. Brez stanovanja jih je vsak večer 400.

Poslano.

Sam z'odej šiva renegatske hlače,
Da psok, laži umazanosti vsak
Prinese ti, kdor k tebi v njih priskače;
Pri njem' poštene pač ne najdeš dlake.

Govorje! zdaj se skriti moram v kot, da me pajk ne zaprede! kajti sam g. Štefan Čampa, učitelj v Vipavi, prejel je pero, da je svojo laži-izpoved, katero mu je nek dobrotni gospod iz Vipave „sestavil“, prepisal, ter jo v „Laib. Schulztg.“ v št. 12. in 14. t. l. obelodanil, katera objava moje vedenje in govorjenje pri okr. učiteljskejski konferenci v Senožetah, jednako onim starih bab izjavlja.

Da ta „Dilški volksbildner“ nesramno laž v št. 12. „L. Schlztg.“ „zur Rechtfertigung“ s še kolozalnejšo lažjo v št. 14. omenjenega lista pojasnjuje — tedaj z belcebum hudiča izganja — to je razvidel vsak, kateri je čital oboje. Tu je pač resničen pregovor: „V jednej besedi pet laži.“ Molčal bi, toda, kdor molči pritrdi, pravi izrek; tedaj g. urednik, dovolite malo prostora.

Da, olikani „volksbildner“, ko je končal tretji refent svoj govor, prosil sem besede in takoj drugi stavek mojega govora glasil se je: „Vprašam vas le, kateri iz mej vas ravna se po teh načrtih? — Tedaj nobeden ne? — in — molčali so vsi „tudi g. Čampa“. Tedaj logični sklep? G. Čampa! je li to, da sem prečital (kar bila je moja dolžnost,) oni mi od dež. š. sveta došli odlok na prošnjo, katero je bil predložil od lanske skupščine v to svrho izvoljeni odbor o zadevi ponavljavne šole „eine ihm vom hohem k. k. Landesschulrathe zugekommene Belehrung“?

G. Čampa! kedaj bil je moj „Aufreten gegen die Landes- und Bezirksschulbehördern“? Kako vendar to, da se iz mej g. udov okr. šols. sveta, ko so bili vendar 4 beri, štirje navzočni, nobeden oglasil nij, ako jih je žalil moj govor!? Ima li jedino g. Č. tako kosmate in farizejsko konstruirane ušesa in oči, da je iz mej nad 40 pričujočih jedini on silšal in videl kar v „Laib. Schlztg.“ objavlja? G. Č! prihodnje idi pred konferenco k dimnikarju, da ti ostrže ušesa.

Ker sem ti na tvojo puhlo frazo: „jaz podučujem 27 ur na teden“ („entsprechend erwiedert, vonseite des H. Čampa“), odgovoril: Tu sem „pošpegcaj“, tu je črno na belem in še z „modrim počrtano“, in se v resnici moje trditve nijsi prepričati hotel in da bodeš kljub 3. točki vendar uže jedenkrat brezskrbno zaspal, vzemi v roko „Lehrplan für vierklassige Volksschulen“ ter stavi kateremu učencu to-le računsko nalogo: Ako iz mej 4 učit. lj. šole podučuje jeden 17, jeden 19, jeden 23 in jeden 24 ur na teden, koliko spade na jednega povprečno? In glej, učenec drugega razreda bo računil: $17 + 19 + 23 + 24 : 4 = 20\frac{3}{4}$. Kjer je pa nemščina obligaten predmet, tam pa pride na vsacega $22\frac{1}{4}$ ure. Potem poglej načrt za jednorazredne razdeljene šole, prečitaj š. 30. ministr. ukaza od dne 20. avg. 1870. k tem prištetj še ure ponavljavne šole in dobil boš končni rezultat $35\frac{1}{4}$ ure. Čuješ.

Upam, da, ako g. Čampa nema z medvedovo dlako obraščeno vest, v prihodnje ne bode več pisal: „Herr Grebenec hat, wie schon erwähnt, diesen Nachweis nicht liefern können“. O kakem degradiranju sicer „Sl. N.“ v št. 149 nič ne poroča, a da je pa g. Č. ne le „gleichsam“ temuč „faktisch degradirt“ to je istina. Ko poizvedelo se je, da je g. Č. svojemu kolegu kozarec v obraz vrgel, povpraševali so se učenci po Vipavi „kaj se tudi učeniki tepejo“ in kraj. š. svet prosil je, da se g. Č., koji ne more več otrokom v izgled biti, prestavi. Razpisala se je služba in g. Č. je tudi kompetiral in sicer „an das Ortschaftschulrat“ pa še celo za službo s 500 fl., akoravno ima zdaj 600, pa še one mu — nehvaležni Vipavci — nijso podelili. Sicer pak je znašala služba z orglanjem črez 800 fl. Ali nij to degradiranje?

V zadnjem stavku g. Č. „Eingesendet“ „Mit der Dummheit kämpfen selbst Götter vergebens“ pa primanjkuje: „Natürlich, während des Čamp'schen Lügenwebens“. Sicer pa takim osobam kot je g. Čampa, vsled katerega laži bilo je uže toliko učiteljev v preiskavi, kateri je še celo g. R. pregovoriti ho-

tel, naj pred sodnijo „krivo priča“ nemaram obširneje odgovarjati.

„Laib. Schulztg.“ pa bodo radi g. Č. objav gotovo vsi učitelji hvaležni, kajti zdaj vsaj vedo, h kateremu regimentu spadajo in kake „aufschlage“ imajo taki učitelji, kakoršnje je jedenkrat tam okolo novega leta tako „ljubeznjivo“ opisovala. Brez zamere!

V Budanjeh, dne 1. avg. 1876

Ivan Grebenec, učitelj.

Dunajska borza 4. avgusta.

Enotni drž. dolg v banko	65	85	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	69	15	
1860 drž. posojilo	111	50	
Akcije narodne banke	856		
Kreditne akcije	142	60	
London	124	10	
Napol.	9	85 1/2	
C. k. cekini	5	91	
Srebro	102	10	

Št. 9774.

Razglas.

Po določilu občinske postave tukajšnjega mesta bo mestni račun za leto 1875 od 1. avgusta 1876 naprej skoz štirinajst dni v magistratnem ekspeditu v očitni pregled slehrnega uda občine ležal. Tukaj se bodo tudi katere opombe o taistem v zapisnik sprejemale.

Mestni magistrat v Ljubljani,

23. julija 1876.

(235—3)

Franc-ove esence za življenje.

Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznij z vspešnim učinkom in sicer tako, da bi morala vsaka gospodinja tako zdravilo pri hiši imeti. (53—19)

Jedino pravo dobiva se pri

Gabriel Piccoli,

lekarju, na dunajski cesti v Ljubljani.

Obrtnijsko pomočno društvo,

vknjiženo društvo z omejenim poroštvom v Ljubljani

ima svojo pisarno

pred Hradecky-jevim mostom h. št. 223,

prevzema in daje denarne svote vsak dan od 4.—6. ure po polu dne izvzemši nedelje in praznike.

(236—2)

J. N. Horak, ravnatelj.

C. kr. priv.

„Riunione Adriatica di Sicurtà“

v Trstu.

Podpisano ravnateljstvo usoja se naznaniti, da ko je gospod **Ed. Terpin** zastopstvo

glavnega zastopa za Kranjsko

odložil, gospod nadzornik

Franjo pl. Foscari,

sedaj v Ljubljani, prevzel začasno vodstvo imenovanega glavnega zastopa, ter vabi vse p. n. gospode interesente, da se obrnejo na njega v vseh zadevah v

pisarni glavnega zastopa na starem trgu,

h. šte. 21 v I. nadstropji.

V Trstu, 2. avgusta 1876.

(243)

Ravnateljstvo

c. kr. priv. „Riunione Adriatica di Sicurtà“.